

P. Cassian Karg O. M. Cap.

MALÉ TAJEMSTVÍ

NÁVOD

K DUCHOVNÍMU ŽIVOTU

Jediný autorisovaný

český překlad

V OLOMOUCI-ŘEPČÍNĚ 1947

Nro 23.125

IMPRIMATUR

Olomucii, die 22. Octobris 1946

Dr Udalricus Karlík

Vicarius generalis

PŘEDMLUVA KE XIV. VYDANÍ PŮVODNIMU

Vydáváme tuto knížečku, aby podle možnosti všechny vrstvy společenské byly seznámeny se cvičením malého tajemství. Není to výtah I. dílu „Ve škole Spasitelově“, nýbrž nová, samostatná práce s novou látkou. Má býti pro všechny; je věnována těm, kteří učí, pro jejich děti, i laickým apoštolům pro jejich chráněnce. Chce rozestříti síť bez všelikého počítání, ale s velikou důvěrou. Dětem přináší plno radostí v kapitole „Ve třídě nejnižší“, dospělejším skýtá neustálou pobídku v kapitole „Ve třídě vyšší“, nemocným a trpícím útěchu v kapitole „Duše obětované“. Kéž by jí použilo mnoho „rybářů“, aby získali Spasiteli duše!

Dobrým dětem Božím bude tato knížka blahou zvěstí v dnešní době, kdy mnohé z nich bývají pro svou víru vysmívány a pronásledovány.

Je podivuhodné, jak mnoho dítek církve — a ne těch nejhorších — se dalo zmásti novodobými bludaři, jako adventisty a podobnými sektáři, ovšem, aniž by věděly, jaké poklady chová naše svaté náboženství. Ta trocha falešné mystiky a pietismu, kterou se tito lidé dali svést, je ubohá u přirovnání k tomu, co skýtá katolická církev — Spasitel. Bylo by jen třeba po shromážděních bludařů zvěstovati oněm masám radostnou zvěst o malém tajemství. Zatím co tak mnoho lživých apoštolů rozdává hromadně a zdarma své spisy hledajícím, mohli by laičtí apoštolové jen říci: „Zde vezmi a čti! Již 200.000 duší přive-

deno touto knížečkou ke štěstí.“
A tito jistě prožili Ježíše aspoň
tak dobře, jak předstírají adven-
tisté.

Myslím, že touto knížečkou pro-
káží laickým apoštolům dobrou
službu, která přinese svůj užitek
v práci na velkých a velkolepých
zájmech Spasitelových.

Kempton, svatodušní svátky 1931.

Spisovatel.

POTŘEBA SRDCE

„Blahoslavení, kteří lač-
nějí a žízní po velké, hlubo-
ké a čisté lásce ke Spasi-
teli.“

Náš vnitřní život je něco velké-
ho. Šťasten, kdo dovede nalézt
krásnou, nádhernou linii pro své
duchovní snažení. Je mnoho duší,
které hledají, hledají, a nenalez-
nou nic nebo ne to pravé. Podo-
bají se lidem, kteří se zdají na po-
hled řádně vyvinuti, avšak uvnitř
mají orgány ochromeny, zakrně-
lé, jsou plni různých vad. Někteří
lékaři říkají: Mnoho slabostí a
plicních nemocí je z toho, že si
lidé nezvykají správnému, hlubo-
kému dýchání.

Odvykli jsme správnému nábo-

ženskému „dýchání duše“ hlubokých středověkých mystiků v domnění, že jako křesťané a katolíci žijeme stejně v ovzduší, naplněném náboženským ozonem. Pro jednotlivé modlitby a pobožnosti opustili jsme velkou linii, hlavní rys, podstatu obcování s Bohem, dýchání, hluboké dýchání duše.

Je třeba opět vyzvednouti na světlo z hlubin to nejhlubší a ukázati, jak dýchání duše — jmenujeme je „malým tajemstvím“ — člověka hluboce nábožensky zaujme, přemění, přetvoří, obrátí, oblaží, pozvedne, nadchne, strhne na cesty vnitřního života, otevře nové zdroje, ukáže podivuhodnou krásu našeho náboženství v jasném světle, vodí duše od vítězství k vítězství, vytváří malé svaté a snaží se na všech stupních, od nejmenších až k duševně nejvyspělejším, ba i v domech ře-

holních a mezi kněžími, o větší oslavu Spasitelovu.

Mnoha duším bylo dáno již do kolébky bohaté věno ideálů. Jaká škoda, že tolik jich zůstalo neuskutečněno! Chyběl klíč. Nikdo neotevřel tajuplných klenotnic a duše zakrněly. Mnohé, které na konec uvízly v podivném způsobu náboženského života, jemuž se dostalo málo lichotivého jména „pobožnůstkářství“, mohly se státi nadšenými, obětavými duchovními lidmi bez oněch hrozných nezpůsobů, které se na nich jeví nyní v jejich zakrnělosti — kdyby byly našly správnou cestu a snad i správné vedení.

Nemysleme, že následujícími řádky by mohly býti vytvořeny duše blouznivé neb duše „plné kvasu farizejského“. Vždyť tento způsob zvniternění života pronásleduje právě s neúprosnou přísností

všecko falešné, a to vytrvalostí a obětmi, jichž vyžaduje, a nutí k rozhodnosti. Zvláštní je také jisté vyhranění ducha u všech, kteří věrně cvičí malé tajemství.

Nuže, vstupme plni radostného očekávání do těchto nových klenotnic!

I. VE TŘÍDĚ NEJNIŽŠÍ

Svaté evangelium vypravuje, jak Spasitel postavil kdysi malé dítě uprostřed apoštolů a ukázal jim na tomto dítěti, jakými mají býti. Tak i my postavíme malé dítě uprostřed svých čtenářů, aby jim bylo vzorem:

Marketka, dvanáctileté děvčátko, zvolila svým tajemstvím krásnou myšlenku: „Ježíši, mám Tě ráda.“ Když se ráno probudí, je první její myšlenkou milé tajemství: „Ježíši, mám Tě ráda.“ Nepustí jí z mysli při vstávání a oblékání. Je při tom v srdci velmi šťastna. Vstoupí-li do pokoje její matka, vidí, že jen září. Dříve tomu tak nebylo. Marketka ukazovala hned ráno mrzutý obličej. Od té doby, co zná malé tajemství, je

tomu jinak. Až do snídaně, která je po ranní modlitbě, cvičí je v srdci, aniž by pohnula rty. Vzbudí je nejméně desetkrát. Cestou do kostela a do školy často na ně myslí. Kdo ji spatří, zaraduje se a pomyslí si: „Jak milé dítě, jak hluboce sebrané!“ — Ach, malé tajemství! — Ve škole je Marketka velmi pozorná a pilná. Učitelka ji řadí mezi své nejlepší a nejmilejší žákyně. Dříve tomu tak nebývalo. Za vyučování nemůže ovšem mysliti mnoho na své tajemství, ale po něm, cestou domů! Jistě se Spasitel často zaraduje, když uslyší z tohoto dětského srdce tak líbezný pozdrav: „Ježíši, mám Tě ráda!“ I když pracuje Marketka úlohy, při čemž bývají děti podrážděny a mrzuty, řekne občas své malé tajemství. Je poslušná, poněvadž si myslí: Jinak bych nemohla říkati: „Ježíši, mám Tě

ráda." Matka se tomu sama divila a tázala se s úžasem: „Jak to, Marketko, že jsi teď tak hodná?" Marketka se usmála, ale svého tajemství neprozradila. Mezi dětmi je veselá a čilá a nepokazí žádné hry. Dříve bývala spíše náladová, svéhlavá a trošku žárlivá. Tyto chyby zcela odložila. — Marketka přináší také s jistou samozřejmostí mnoho malých obětí, neboť dobře vycítila, že malé tajemství musejí provázeti malé oběti.

Jako na stromě dřevo a kůra, tak patří k sobě malé tajemství a malé oběti. Malé oběti jsou jako sůl, která dodává polévce teprve chuti. Příležitostí k malým obětem je každý den mnoho, na příklad: ráno ihned vstáti, pomoci matce a sourozencům, u snídání si občas odepřít cukr, jíti na mši sv. ve všední den, nemlsati, nepít ihned,

jakmile pocítíme žízeň, nedívati se často do zrcadla a zvědavě z okna, nehádati se, nelhati, dáti spolužákům ze své svačiny, uposlechnouti příkazů matčiných na slovo, otázati se jí: „Mám ještě něco udělat?“ vypracovati hned své úkoly, nevzdorovati, cestou ze školy zastaviti se na chvílku v kostele, večer jíti hned na lůžko, jakmile rodiče rozkáží atd.

Mnohdy matka, aniž by o tom věděla, Marketu citelně zkoušela. Tu se její tajemství vždy skvěle osvědčilo.

Byl výroční trh. Většina spolužaček směla jíti mezi boudy a k houpačkám, Marketce to bylo odepřeno. Dříve by z toho byla vznikla prudká bouře, po níž by byla Marketka ještě dva dny vzdorovala. Teď ji zprvu zarazilo, že má přinésti takovou oběť. Ale myslela pak na své tajemství a

radostně se přemohla k velkému údivu matčinu.

Zvláštního půvabu dodával její bytosti jemně vyvinutý smysl pro čistotu a pro apoštolát. Zatím, co jiné děti nic si nedělaly z jistých nepřístojností a lehkovážností, byla Marketka v tom ohledu přísně svědomitá. Vychovalo ji k tomu opět malé tajemství. Dříve ji musela matka neustále napomínati, nyní toho není třeba. Marketka je vědomě andělsky čistá, neboť by jinak nemohla říkati: „Ježíši, mám Tě ráda.“

Je tak zaujata svým tajemstvím a jeho oblažujícími účinky, že se snaží získati pro ně i jiné děti. Má již 2 neb 3 malé žákyně. Poučila je svým dětským způsobem a snažila se jim vštípiti lásku ke Spasiteli. Není divu, že její vliv se rozšířil i na veliké a dospělé lidi.

Jednou byla Marketka na prázdn-

ninách u jisté rodiny. Byly tam rovněž děti jejího věku. Měli jste viděti, jaké to bylo divadlo pro Boha i anděly! S jakou horlivostí ujímala se Marketka svých družek, vyučovala je malému tajemství, nadchla je pro ně a získala pro přinášení malých obětí! Jejich rodiče byli celí udiveni a potěšeni a doznali: „Od té doby jsou naše děti zcela jiné.“ — Tak slavilo malé tajemství již v této dětské duši veliké vítězství.

Příklad malé dívky působil nejen na děti, ale zasáhl mnohem dále, do klášterních ústavů, do řeholních domů, a tam vytvořil duše se zářícíma očima. — Ano, „nebudete-li jako maličcí“.

Na konci této stati budiž zpráva, která, ač prostá, působí přece dojímavě a zjevuje celou velikost slov Spasitelových: „Nebudete-li jako maličcí . . .“

Jedna učitelka vysvětlila dětem malé tajemství. Brzy pocítila blahodárné účinky tohoto cvičení. „Příklad malé Anny a Marketky“ — sděluje — „působil tak na mé děti, že jsem se musela stále jen povzbuzovati. Dítky mně vypravovaly, jak jim myšlenka „Ježíši, mám Tě ráda“, pomáhala přemáhati různé těžkosti, které působí vstávání, pilná návštěva mše svaté, pěkné chování v kostele, snášení bolestí, ochotná poslušnost, přemáhání strachu, milá ochota, vroucí úcta k Božskému Srdci Páně a Matce Boží a pod.

Děti se kdysi koupaly v řece a octly se nad hlubinou, takže jedna dívenka počala tonouti. Osmileté dítě volalo na ni, aby myslela na své malé tajemství, jiné, větší přispělo jí na pomoc a dopravilo na břeh, při čemž obě neustále říkaly: „Ježíši, mám Tě

ráda." Jak bohatě byla odměněna jejich důvěra!

Dvanáctiletý Antonín osvědčil se též jako výborný žák malého tajemství. Jeho „Ježíši, zůstaň v mé duši“, což cvičil od svého prvního svatého přijímání, učinilo z něho druhého sv. Aloisia. Jako ministrant byl tak duševně zralý a hodný, že jeho duchovní správce měl z něho velkou radost. Bude jistě kdysi knězem, protože již nyní rád „slouží mši“ u svého malého domácího oltářičku, při čemž mu musí ministrovati jeho sestra. Není to však nějaký bubák, ale čilý, veselý, a přece hluboce zbožný chlapec.

Myslím, že nám již tato škola maličkých objasnila dosti, ale teprve v dalších statích zazáří krása malého tajemství překvapujícím způsobem.

II. VE TŘIDĚ VYŠŠÍ

Podstata „malého tajemství“.

Spasitel jako znalec lidské duše uváděl napřed příklady a podobnosti a z nich odvozoval poučení. A my, jeho žáci, nemůžeme jednati lépe. V nejnižší třídě naučili jsme se mnoho z přirovnání a příkladů. Nyní je můžeme dále rozvíjeti a přistoupiti k podstatě tohoto cvičení:

Malé tajemství je dýchání duše. Zvolíme si některou myšlenku — pokud možno krátkou, vroucí, vhodnou pro naši duši, podobně jako Marketka „Ježíši, mám Tě ráda“ — a učiníme ji základním tónem duše. Častým opakováním, nikoli mechanicky nebo násilně, nýbrž s láskou a vytrvalostí, má nám pomalu přejíti do krve.

Můžeme si zvoliti střelnou modlitbičku, chceme-li. Lze při tom jíti svou vlastní, osobní cestou. Uvedu jen několik myšlenek, které by mohly býti malým tajemstvím:

„Ježíši, mám Tě rád!“

„Spasiteli, chci Ti působiti radost.“

Pane, Ty mne miluješ.

Ježíši, všecko pro Tebe!

Pane, jehož nosím v hloubi srdce, buď se mnou!

Ježíši, zůstaň v mé duši!

Spasiteli, daruji Ti svou hlubokou panenskou lásku (skrže Marii).

Spasiteli, chci býti Tvým apoštolem!

Spasiteli, chci býti Tvou žákyní!

Ježíši, chci Ti býti věrna!

Spasiteli, chci býti Tvou obětí.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, důvěřuji Ti zcela a úplně.

Ježíši, Bratře můj, Ty mne miluješ!

Zvolme si po zralé úvaze jednu z těchto myšlenek, vhodnou pro náš duševní stav a náladu duše. Zůstaňme u ní pak delší dobu! Tím však není řečeno, že bychom ji nesměli sem tam vystřídati jinou. Každý má naprostou svobodu a volnost, neboť malé tajemství má ponenáhlu tvořiti most k rozmluvě s Bohem, k řeči vnitřního života a tato má různé formy. — Láska je vynalézavá.

Umění malého tajemství záleží v tom, že při všech příležitostech, kdy můžeme míti své vlastní, volné myšlenky (zdůrazňuji volné), dýcháme duševně ve formě svého tajemství. A v tom nepodléháme vlivu nálad různé duševní „povětrnosti“.

Volnými myšlenkami rozumím

myšlenky při zaměstnání, zotavě-
ní, kdy nejsme poutáni myšlenka-
mi na své povinnosti neb práce.
Dělník musí i při mechanické práci
dávati pozor — jeho myšlenky
jsou upoutány. V domácnosti, v
kuchyni, při žehlení nutno někdy
velmi napsnouti pozornost — myš-
lenky jsou upoutány! Má-li učitel-
ka od 8—12 hod. vyučování, nežá-
dá po ní nikdo, aby při tom měla
ještě jiné, vedlejší myšlenky. Dob-
rý úmysl (právě cvičení malého
tajemství), předem učiněný, do-
stačí, aby posvětil tyto 4 hodiny.
Ale pak, když vyučování skonče-
no, nebo v přestávce, na chod-
bách, na ulici, na procházce, při
zotavení možno velmi dobře vzbu-
zovat malé tajemství. Tu se ukáže
teprve horlivost, a to je pak krás-
né! Nic neškodí, když s počátku
mnohých příležitostí nevyužijeme,
dopřejme si času, mnoho času,

jen neztrácejme trpělivost! Se svatou tvrdošíjností začínejme vždy znova a vracejme se tak dlouho, až nám přejde malé tajemství do krve. Kdo se nechce vázati na jedno určité tajemství, ale raději je střídá, má úplnou volnost.

Zvláště zdůrazňuji, abychom v době nerušeného klidu, který má i člověk nejvíce zaměstnaný, — totiž ráno a večer — cvičili malé tajemství. Toto ranní a večerní cvičení tvoří jakoby dvě skoby, na které upevníme šňůru. Beze skoby nelze upevniti šňůry, bez šňůry není spojení. Po dni, plném práce, budeme se již těšiti, až na večer bude duše moci vydechnouti. Tu se ukáže právě celá oblažující náplň tohoto cvičení: v radostném dýchání duše, ve spojení s Bohem, v nové a v nové, vždy ušlechtlejší kráse duše.

Ovšem, musíme být vytrvalí ne měsíce, nýbrž roky. Je také důležité, aby s malým tajemstvím byla spojena nenápadná, ale ustavičná snaha: obětovati. Však potom — duše, jásej! Nalezla jsi klíč ke klenotnicím Božím.

III. GALÉRIE DŮŠÍ

Pravdou zůstává: slova hnou a příklady táhnou. Skoro se obávám, že jsem se příliš dlouho zdržel poučováním. Proto nyní vzhůru, do života!

1. Jistý šlechetný přítel zvolil si za malé tajemství: „Ježíši, zůstaň v mé duši!“ To se mu hned od počátku velmi zalíbilo, cvičí je již kolik let. Chopí-li se muž něčeho opravdově, potom... Pro malé tajemství získal ho jistý kněz, zasvětil jej do způsobu cvičení, v němž brzy činil výborné pokroky. Dříve byl jen prostředním řemeslníkem, nyní se stal mistrem ve svém oboru. „Ježíši, zůstaň v mé duši,“ provázelo jej při práci. Nikdo o tom nevěděl. Bylo to jeho tajemství.

Dříve mluvil lehkovážně jako jiní, nyní pohlédne vzhůru a — mlčí. Dříve si nic nedělal z neuctivého vyslovování svatých jmen, nyní.... prasklo dřevo ve ztužidle — on mlčí. — Co činí jiní? — „Ježíši, zůstaň v mé duši.“ — Dříve se smával nemravným kouskům a řečem kamarádů, nyní je obhájcem a ochráncem dívčí cti. Může mu býti svěřena každá dívka, chrání ji jako svou sestru. — Ano, malé tajemství! — Není to mužně krásné, že tento mladík — spolu s jedním kolegou — v době převratu zabránil utvoření spolku, církvi nepřátelského, jenž měl čítati 27 mužů?

Netvoří malé tajemství muže — hrdiny, a je-li toho třeba, i mučedníky?

Naší době chybí mužů. Ne že by se jich málo rodilo, ale příliš málo jich projevuje užitky znovu-

zrození z vody a z Ducha svatého.
(Jan, 3, 5.)

Dejte muži hlubokou nábožen-
skou myšlenku — malé tajemství
— a stane se apoštolem pro věc
Boží!

2. Děvče z továrny v M. stalo se
nedávno žákyní malého tajemství.
„Od té doby,“ tak píše, „počala
jsem teprve žítí. Můj život stal se
pojednou cenným, jasným a čis-
tým. Odevzdala jsem se zcela
Bohu jako oběť za obrácení hříš-
níků. Když tak stojím v továrně a
myslím na své tajemství: „Ježíši,
Tobě patří všechna láska mého
srdce“, tu vzplane v mém ubohém
srdci oheň lásky, chtěla bych jako
apoštol všechny vyzývati, aby či-
nili totéž, aby se mohli státi vprav-
dě šťastnými, jako jsem já.

Stojím uprostřed lehkovážných
spoludělníků, žen a lehkých dí-
vek, jimž, zdá se, působí radost

býti špatnými a jiné špatnými čí-
niti. Na štěstí nejsou všichni ta-
koví. Poslouchati jejich řeči při-
padá mi jako bičování, jejich
smích jako pekelná hudba. Avšak
odolávám a mé tajemství dodává
mně neobyčejné síly. Navečer
propukne teprve radost celou si-
lou, když jsem sama s Ježíšem a
mohu ho těšiti jako Veronika.
Dokud neusnu, vyprávím mu vše,
co mne toho dne potkalo, a nikdo
neví, jak jsem šťastna. Mé srdce
překypuje díky uprostřed všech
strastí, které přes den prožívám,
protože mně dává Spasitel okou-
šeti všechnu krásu a nádheru
vnitřního života.“

3. Z venkova: „Nikdy bych ne-
byla myslela, že může vnitřní život
skrývati tolik krásy, kolik jsem jí
dodneška poznala. Ráno je mou
první myšlenkou mé tajemství
„Spasiteli, Tobě dávám celou lás-

ku svého mládí". To opakují při probuzení, vstávání, oblékání, umývání, při úklidu, až jdu do práce po vykonané ranní modlitbě. Občas bývám již ráno tak hluboce dojata, že má ranní modlitba je pouze často opakované malé tajemství. Dříve, konajíc různé modlitby, nemodlila jsem se nikdy tak sebraně jako teď, kdy volím málo slov, však opakují je často a s hlubokou sebraností. Žádná práce nepřipadá mi tak nepatrná, že bych jí — jak myslím — nemohla Spasitele zvelebovati. Proto jsem nejraději sama venku na poli nebo v lese, poněvadž je mi zde Ježíš blízko a mohu s ním rozmlouvati. Každá květina, každý strom, každé pole, každý les vypráví mně o Ježíši. Tu jsem šťastna — nevýslovně šťastna. Sem tam pokleknu mezi prací na několik okamžiků a klaním se Ježíši. Víte

kde, důstojný Otče? V mém srdci. Prosila jsem totiž Ježíše, aby se u mne ubytoval! Považuji za něžnou pozornost Spasitelovu, jsem-li poslána do práce sama.“

Všimněme si tohoto vynikajícího vnitřního smýšlení prostého venkovského děvčete! Slyšme dále:

„Při společné práci s druhými nechci dávat najevo tohoto pohroužení v Boha. Mé tajemství patří mně a mému Ježíši. Těší mne vždy, že nikdo neví, nač myslím. —

Máme daleko do kostela a zřídka se dostanu ke svatému přijímání. A přece cítím účinky sv. přijímání, připojím-li ke svému tajemství: „ . . . a spojuji se s Tebou“. To je přece duchovní sv. přijímání! — Jsem nevýslovně šťastna, důstojný Otče! Tak je tomu celý den. Večer je malé tajemství mou poslední myšlenkou. Mnohdy

nemohu hned usnouti. Nával lásky je příliš veliký. Nikomu o tom nesmím říci, nikdo mně nerozumí. A kdybych jim teprve prozradila, že se v noci probouzím, abych řekla své tajemství — myslím totiž, že mne Ježíš probouzí, že je chce ode mne slyšet — řekli by: „Blázníš?“ Proto jsem zticha a nic nepovídám, abych o své štěstí nepřišla. Blaží mne vědomí, že má cesta je správná, Ježíš dává mně vnitřně poznati a dokazuje mi ustavičnými pozornostmi, že miluje mne a já jeho. To mi stačí. — Onomu knězi, který mně otevřel tyto klenotnice, nikdy nezapomenu jeho službu lásky.“

Mám k tomu dodati, že tato venkovská dívka má zářící oči a hořící srdce? To, co bylo řečeno, stačí.

4. Duše kněze: „Učil jsem se malému tajemství jako děti. Shle-

dal jsem, že hluboko a krásně zasahuje do mého duševního života, i vytvořil jsem si toto tajemství: „Spasiteli, dávám Ti celou svou kněžskou lásku.“ — Musím říci, že mne mé tajemství neobyčejně obohatilo. Všude mne provází. Veškerou svou kněžskou činnost stavím nyní na něm. Mnohým mužům, kteří se mi zdáli k tomu způsobit, pravi! jsem mezi čtyřma očima, aby v sobě neustále udržovali myšlenku: „Spasiteli, daruji Ti celou svou mužnou lásku.“ Že nám doporučím tajemství: „Spasiteli, daruji Ti všecku lásku, které je schopno mé srdce.“

I když jen jednotlivci uposlechli mé rady a ji provádějí, přece výsledky bohatě odměnily mou námahu. Mám ve své farnosti matky, které učí své děti malému tajemství; větší dívky, které se svými družkami rozmlouvají o

vnitřním životě a výborně poučují své malé svěřence; mladíky, kteří sice zprvu nebyli příliš nadšeni, ale nyní by šli do ohně pro katolickou věc."

Kdo spočítá duše, které ještě mohou býti vnitřně obohaceny takovými kněžími? Kéž by bylo více kněží, kteří by byli v tomto smyslu podle Srdce Božího! A kolik pomocníků v kněžské práci by dala taková farnost!

5. V klášteře: Malé tajemství zdá se dobývati i kláštery. Sestry v St. a A. počaly docela tímto způsobem cvičiti a pěstovati vnitřní život. Nynější představená doznává: „Nikdy nebyl v tomto domě tak dobrý řeholní duch jako nyní, kdy všechny sestry cvičí malé tajemství."

Není to pěkné vysvědčení pro Spasitele? Kandidátka táže se sestry kuchařky mezi čtyřma oči-

ma: „Jak to, že dovedete mlčky přijímati pokárání, ať jste vinna či nevinna? Nemohu to pochopit.“ — Sestra jí otevírá své srdce: Je žákyní malého tajemství. Po důkladném vysvětlení praví kandidátka se zářícíma očima a radostnou důvěrou: „Pak to musím i já dokázat!“ — A také to dokázala. Ke chvále a slávě Ježíše Krista.

6. Jistý gymnasista v M. zvolil si za své tajemství: „Spasiteli, chci býti Tvým apoštolem.“ Znal jsem jej dlouho a nic jsem nevěděl o tajemství. Ale jeho vystupování a chování bylo již samo doporučením toho, co v něm žilo. Později jako akademik vykonal věci obdivuhodné. Bylo v něm něco z ohnivého ducha sv. Pavla. A což teprve jeho apoštolát v zákopech! Padl hrdinnou smrtí jako důstojník při jednom útoku. Jeho mužstvo plakalo na jeho hrobě; bylo by

pro něho skočilo do ohně. Všichni vypravují o něm s úctou. Tak působí ve mnohých ještě nyní jeho tajemství, jeho duch.

7. V nemocnici: „Byl mně nedávno operován krk, bez narkosy, neboť jsem musila stále mluvit. Primář měl velikou radost, že jsem nenaříkala. Umínila jsem si, že z lásky k Ježíši a na smír za ubohé hříšníky ani nezastenám. Podařilo se mi to pomocí mého malého tajemství. Proto mne primář velmi chválil. Já však jsem se radovala pro Ježíše, který tak ve mně působil. Jak nádherné a nepopsatelně krásné je toto spojení s Bohem! Ježíš je mým bratrem! Nemohu domyslit.“ —

IV. ŠKOLA

DUŠÍ OBĚTOVANÝCH

Bez oběti nedosáhneme ničeho. To vědí i světáci, kteří musejí často přinášeti značné oběti, aby došli cíle. Měly by dítky Boží od ní býti osvobozeny? Nikoli. Zdůrazňuji tedy znova, že ruku v ruce s malým tajemstvím musí jíti i silná vůle, ochota k oběti. To jsme již viděli i na Marketce ve škole malých. Snadno teď pochopíme, že oběti musejí býti přinášeny. Pozoruhodné je však, že cvičení malého tajemství samo může býti obětí. Nemysleme jen, že toto cvičení nám samo spadne do klína.

Na každého, kdo začne cvičiti malé tajemství, přijdou chvíle ochablosti, duševní únavy — jmenujeme je krise — to je nade vše

Jisté. Potom se nám zdá cvičení těžké, ne-li zcela nemožné. Může nás pojmouti i doslovný odpor (jako zkouška).

A přece nesmíme a nechceme upustiti od cvičení. Tu třeba zuby zatnouti a bojovati! Pak se ukáže, má-li pro nás malé tajemství nějakou cenu či ne.

Ani si více netroufáme říci: „Ježíši, mám Tě rád.“ Cítíme vnitřní nehodnost a nedostatečnost. Zápasíme o jiný výraz a změníme malé tajemství: „Ježíši, chtěl bych tě mít rád!“ Konečně ani to již nejde ze srdce a zbývá mnohdy (v temné noci duševní) na kratší nebo delší čas jen tajemství odevzdanosti: „Pane, Ty to víš!“ A přece spočívá v tomto slově neobyčejná útěcha a ohromná síla. Ukáže se, že i tato zkouška lásky, tato trýzeň byla nutným stupněm v rozvoji duše, byla to pozornost

Špasitele, který nás povolal od sladkostí dítek k suchému chlebu dospělých.

1. V boji: „Mám bojovati hrozný boj se svými vášněmi,“ naříká usouzená duše, „leč doufám pevně, že mi Bůh pomůže. Vždyť často volám: „Pane, nevydávej mne na pospas mým vášním!“ Ale bojování tolik unavuje! V této zemdlenosti se zdá, že má modlitba nemá ceny. Říkám pak jen: „Pane, Ty to víš!“ To je již delší dobu mé tajemství, má útěcha, má síla, moje celá modlitba.“

2. „Zoufalé postavení, v němž nyní jsem, mohlo by mi vynutiti slzy. Nepochopena svým okolím, podezřívána a pomlouvána, nejbližšími příbuznými trýzněna, mám pokušení v záchvatu zuřivosti všechno rozšlapati. Ale nečiním toho. Mlčím a trpím — ne ze zlosti, ale z lásky. Však teprve od té doby,

co jsem poznala tajemství bolesti: „Pane, Ty to víš!“

Toto doznání velkých duší mohlo by ukázati cestu i nám.

3. Jistá dívka ležela několik měsíců v nemocnici. Začalo to chřipkou, vznikla nemoc míchy, která hrozila skláti kvetoucí, osmnáctiletou dívku do hrobu. A Bůh — —? Trápí to ubohé dítě, oloupené o radost ze života? — Je tak nemilosrdný, že by to mohl dopustiti nebo řiditi? Nevzepře se mládí proti takovému dopuštění, nebude Boha obviňovati — zuřiti — proklínati — pomýšleti na násilný konec...?

Přistupujeme se sestrou ošetřovatelkou k loži dívčinu. Zde leží trpitelka. Lékaři jí právě po dvanácté vbodli jehlu do páteře. Jaká trýzeň pro ubohé tělo! Jak nás přijme?

Obrací hlavu k nám a oči nabý-

vají nadpřirozeného, zářícího lesku. Není pochybnosti. Jistě vyšla ze školy tajemství. Přijímá ruku, podanou na pozdrav a na otázku, jak se jí daří, praví tiše, a přece velmi určitě, třebas musí častěji pro slabost ustati: „Jsem šťastna! Mohu vydechovati lásku, kterou mně Spasitel vdechuje. Proto ty bolesti... Často, vidím-li křížek, si myslívám: Pane, Ty mi zde ukazuješ své rány, hle, viz moje rány! A mé tajemství mne oblažuje v moři utrpení.“

„Jaké je tvé tajemství, smím-li je vědět?“ „Ó, ano, důstojnosti: Spasiteli, chci Ti býti zcela obětována.“

Sestra ošetřovatelka se odvrací hluboce dojata. Něco takového dosud nezažila za dlouhá léta své nemocniční služby. Tak nemluvila ještě žádná mladá dívka v nemocnici.

„Bude to ještě dlouho trvat, než se dostaví zlepšení?“ Dívka se chvíli odmlčí a pak praví s úsměvem: „Oh, nebude již asi nikdy lépe, nemám naděje na uzdravení. Několik měsíců, potom budu docela — obětována. Pak bude mé srdce podobno obětní misce, plné krve.“

Toto slovo nás pálilo v duši. Obrátili jsme se k odchodu a podali jí ruku. Ale příklad mladistvé mučednice ze školy Klášřiny zůstal nám nezapomenutelný. Vskutku, takové tajemství lásky ke Spasiteli má zajisté moc vychovati svaté.

V. ZCELA MARIÁNSKÝ, ZCELA EUCHARISTICKÝ

Jsme-li spřízněni s Ježíšem v prvním stupni, potom jsme spřízněni i s Marií. Jsme-li pevným svazkem spojeni s Marií, tedy i s Ježíšem. Můžeme si malé tajemství velmi dobře upravit mariánsky přídavkem „s Marií“ nebo „skrze Marii“. Také se můžeme přímo obrátiti na Marii, a tím na Ježíše: „Dobrá Matko, ukaž mi své Děťátko, abych je miloval.“ I zde ovšem jsou možné nejrůznější osobní cesty.

„Kdykoli myslím na tuto dobrou Matku, jež má na loktech Božské Dítě, jsem pln radosti. Dobrá ta Matka má jistě velkou moc u svého Syna. Chci ve svém tajemství vždy jmenovati Marii. Či snad myslíte, důstojný Otče, že je Je-

žíš zkrácen, když hned s přímou smělostí a často opakuji: „Maria, mám Tě rád“?“

„Vím, že Spasitel nebude žárliti na svou Matku, proto nabývá mé tajemství vždy více forem pobožnosti podle Grignona (z Montfortu). Ráno při probuzení myslím na svou dobrou nebeskou Matku, podobně i za dne při svých pracích, a večer je mou poslední myšlenkou Ona. Myslím, kdyby naši státníci žili hlubším, niternějším, „mariánským“ životem jako onen slavný státník, který se na chodbách sněmovny modlíval růženec, bylo by u nás lépe. Až do svého posledního dechu zůstanu věren této dobré Matce. Jí patří má práce, mé myšlenky i skutky; celé mé srdce. — „Maria, dávám Ti v Ježíši celou lásku svého srdce.“

Kdo psal tyto řádky?

Jeden dělník.

★

Mnohé duše se vyvíjejí zcela eucharisticky. Najdou obyčejně také správnou formu pro své snažení: Někdy se věnují více adoraci, jindy duchovnímu svatému přijímání.

1. Ze své světničky vidím několik kostelních věží a ve všech těchto chrámech pozdravuji Spasitele. Ježíš, tento Zajatec lásky, vrací mi pozdravy svými pozornostmi. Pracuji-li sama na poli, vzhlednu občas od své práce a můj zrak zaletí pln velké touhy tam ke svatostánku. Potom se mé srdce rozohní, když se modlím své tajemství: Spasiteli, spal mne ve výhni lásky svého Božského Srdce. Tato touha stále vzrůstá. Myslím, že se utiší teprve tehdy, až dohoří svíce mého života.

2. „Má matka, která smýšlí hodně světsky, zvláště nerada vidí má sv. přijímání. Nesnídávala jsem ráno, aniž by to byla zpozorovala, abych při nákupu mohla jít ke sv. přijímání. Ale v poslední době, zdá se, něco tuší. Hlídá mne, postaví přede mne kávu a nutí mne k snídání, abych již nemohla přijímati. Ježíši, Ty víš, jak mne to bolelo! Mohla jsem mnohdy dobře jít ke svatému přijímání bez ztráty času, aniž bych byla zanedbala tu nejmenší práci. A takovým způsobem mně brali Ježíše! Má matka, zdá se, nechápe, že jenom tehdy mohu být dobrou, poslušnou dcerou, budu-li zbožná. S počátku jsem velmi plakávala, že mne tak chtějí odtrhnouti od Ježíše. Nyní jsem však našla prostředek, kterým dojdou svého cíle. Mé tajemství se stalo mým záchranným andělem. Říkám

prostě: „Spasiteli, daruji Ti svou hlubokou, panenskou lásku a spojuji se s Tebou.“ To je přece také sv. přijímání! A je zvláštní, že se mi při něm dostalo tak velkých útěch jako sotva kdy při skutečném přijímání. Ano, Ježíš je dobrý a velmi pozorný. Musím se teď potají usmáti, když matka opět přijde se snídaní a nutí mne k ní, abych prý zanechala toho „lítání“ (tak říká mému častému sv. přijímání). Nezná mé myšlenky, neví tedy o mém tajemství a o mém spojení s Ježíšem. Je mi jí líto, neboť si myslí, že mi může vzíti Ježíše; ale já se raduji, neboť je přece stále u mne.“

Zde vidět, jak je láska vynalézavá a tajemství ještě víc.

3. Jeden způsob eucharistického tajemství stal se zvláště proslulým. Je to cvičení ctihodné zakladatelky Matky Kláry Fey.

Tak jako pobožnost podle Grignona z Montfortu je zvláštní formou úcty mariánské, tak cvičení Matky Kláry Fey je zvláštní formou úcty eucharistické. Její cvičení směřuje v podstatě k tomu: udržeti v duši živou vzpomínku na svátostnou návštěvu Spasitelovu tak, jako pamatujeme na Boží přítomnost. Tedy zůstáváme v Ježíši a Ježíš zůstává v nás, a tak si uchováme milosti sv. přijímání.

Matka Klára Fey pamatujíc na Boží přítomnost, začínala vzpomínkou na sv. přijímání a stále si je připomínala, jako by eucharistický Spasitel byl u ní ještě přítomen, jako by celé denní dílo bylo jen pokračováním díkůčinění za jeho milostnou přítomnost. Tím chtěla také proměnit své přijímání ve stálé spojení s Ním.

Duch Boží vane, kde a jak chce. Proto nepotřebujeme a ani nemá-

me si přivlastňovati všechny myslitelné způsoby uvedených cvičení, nýbrž máme klidně voliti to, k němuž nás vnitřně pudí Boží Duch. Jen ten, kdo nemá pravé svobody ducha, myslí, že musí vše vyzkoušeti, a pohrdá druhými, kteří tak nečiní. Při tom je v nebezpečí farizejství a pobožnůstkářství. Malé tajemství však k tomu nevychovává, nýbrž vytváří pravé, hluboké niterné křesťany, jejichž modlitba se stále zjednodušuje až v modlitbu klidu (velké tajemství), kdy duše volá pouze: „Ježíši, Ježíši!“

Všechny uvedené způsoby jsou dobré, ale nehodí se všechny pro každého křesťana, jak praví též P. Max Huber ve svém „Následování svatých“. Nejvlastnější tajemství každého jednotlivce musí se bráti tak osobitými cestami, že zcela vyplní duši, že v ně vyústí

všecky modlitby, naplní duši hlubokou láskou k Bohu a vytvoří jemnou povahu, která je vnitřně šťastna a dává světu vzácné svědectví o Kristu.

VI. DUCHOVNÍ JÁSOT

Nyní chceme ukázat, jaká hluboká radost je skryta v tajemství, dobře využitém.

1. Sv. Gertruda šla se trochu projít do klášterní zahrady. Její oko zazářilo jako vždy, kdykoli uviděla všechny ty krásy v Boží přírodě. Co si asi při tom myslela? Co mluvilo její srdce? — — — To bylo jejím tajemstvím. Jako ohnivé plameny šlehalo to z jejího milujícího nitra, pozorovala-li květiny, ptáky, všechny ty milé posly Boží lásky: „Ó Spasiteli, jak krásné, jak krásné! Spojuji se s onou láskou, se kterou jsi toto všechno stvořil.“ Právě se shýbla k prosté, krásné, bílé květině a nemohla potlačit vnitřního jásotu: „Jak krásná je tato kopretina,

ale čisté, neposkvrněné srdce je mnohem krásnější.“

Růžové lístky padaly k zemi, kos zpíval. „Jak krásné, jak líbez-
né,“ myslala si, „ale Tvá láska,
Spasiteli, je mnohem vzácnější,
mnohem skvostnější než vůně rů-
ží a zpěv kosů. — — Děkuji Ti,
děkuji!“

Tak mluvila svatá Gertruda v ti-
sících jiných případech a vždy hned
dovedla odkrýti ve všem radost-
ného posla Boží lásky. Tak kráče-
la ustavičně světem se zářícíma
očima.

2. Jistá městská dívka, jež ne-
byla dříve zvláště horlivá, ale po-
tom se stala žákyní malého ta-
jemství, cítila se zvláště přitaho-
vána k tajemství sv. Gertrudy: vy-
čisti z krás přírodních lásku Boží.
Kdykoli viděla v květinářských
obchodech nebo v sadech nád-
herné květiny, zazářila její tvář.

Nikdo nevěděl, proč se tak raduje. To bylo právě tajemstvím. V těchto okamžicích často říkala: „Spasiteli, jak krásné, jak krásné...“, ale Tvé oko je ještě krásnější.“ Šla okolo louky, poseté množstvím květin, jež vypadala jako pestrý šat. Nad ní modré nebe. Eliška byla unesena a jásala v nitru: „Spasiteli, jak krásné, ó, jak krásné! Ale Tvé nebe bude kdysi mnohem krásnější.“ Brzy nato potkala se s jinou dívkou, malou „Klárkou“. Na odchodu si pomyslela: Ó Spasiteli, jak drahá je Ti tato duše! Jak je šlechetná tato přítelkyně, jak milující je její srdce, ale Tvé Srdce, Ježíši, je mnohem šlechetnější, Tvé Srdce převyšší všecko.“

Několik dní nato byl slavnostní průvod. Eliška byla hluboce sebrána. Věděla již, že takové hluboké usebrání je pramenem mno-

hé milosti. Však ona také předešlé dny přinesla mnoho obětí, mnoho odříkání a na první pátek postavila před Božské Srdce velký košík, plný „bílých a červených růží“. Za průvodu se nemohla nic modlití — byla příliš dojata — jedině jí znělo v srdci: „Ó, jak krásné, jak krásné, Spasiteli! Jaký bude teprve průvod v nebi!“

Nemohli bychom něco podobného vyprávěti také o sv. Františku z Assisi?

Tak se otvírají netušené krásy v osobním tajemství, dobře využitém, krásy, o kterých průměrný všední tisk nemá tušení.

VII. NOVÝ ŽIVŮT A APOŠTOLÁT

Nyní vstupujeme téměř do mystických oblastí. Když totiž malé tajemství v některé duši zakotvilo nebo přešlo takřka do krve, nezůstává taková duše přirozeně státi na témže stupni. Když se byla osvobodila od převládajících vášní, když nabyla ochoty k obětem, stala se pokornou a skromnou, přejde k velkému tajemství.

Tento stupeň počíná tím, že duše je dojata, uchváćena, stržena láskou Spasitelovou. Nesmlouvá s malými oběťmi, nýbrž celé její srdce je nadšeno velkým duchem obětním, ba žízni takřka po obětech.

Taková duše nemůže žíti, aniž by myslela na Ježíše, aniž by se s ním spojovala ve všech denních

příhodách, nabízela mu často smír, stále s ním hovořila, prosila a žebřala a zejména děkovala.

Pak je věrnost ve cvičení malého tajemství neobyčejně bohatě odměněna. Jsou odměněny oběti, přinesené pro její tajemství. Ty tam jsou všechny krise, jež prodělala; nechtěla by jich postrádati, neboť se staly drahocennými perlami.

Úmyslně jsem v žádné z předšlých kapitol nemluvil o „zápisčích“ a „počítání“ a pod. Nepudí-li nás láska, nepomůže žádné počítání. Pro mladé začátečníky a novice ve vnitřním životě může to býti dobré a jsou pro to výborné návody. Lepší je však láska bez čísel než čísla bez lásky.

V té době, kdy vznikne v duši veliká touha po obětech, bylo by jí též třeba zvláštního vedení. Ale to by nás vedlo daleko.

S tímto novým stupněm velkého tajemství je zcela zvláštním způsobem spojeno mocné úsilí apoštolské. Dostavuje se jemný cit pro Ježíše, horlivost o jeho zájmy, duše s ním trpí, s ním se raduje a hledí mu zvláště získávati jiné duše.

Tato spolupráce na spáse duší je její dík Ježíši. Chce se osvědčiti vděčnou za to, co přijala.

Laickému apoštolátu dostává se tímto stanoviskem nového obohacení, nových vznětů. Jaký by to nastal nový, zlatý věk, kdyby i laici pracovali na spáse duší se smyšlením, vpravdě kněžským.

1. „Opět jsem získala dvě duše, které mi Spasitel poslal. Budu se snažiti, abych je co nejkrásněji vypěstovala. Mnohdy žasnu nad jejich důvěrou ke mně. Po službách Božích přicházejí plny horlivosti a vyprávějí, čemu se opět

naučily ve škole Spasitelově. Raduji se pak s nimi, mám starost nad jejich boji a pokušeními, plešám nad jejich vítězstvím, děkuji Spasiteli za všechnu péči, kterou prokazuje těmto duším. Pozorují-li, že některá z nich právě prodělává krizi ve vnitřním životě, chápu a cítím zcela dobře starost a strach mnohé duše kněžské o svěšené duchovní dítky. Modlím se pak úpěnlivě za ni, modlím se za kněze a prosím Pána, aby raději mně udělil méně milostí nebo mně přenechal část bojů a opuštěnosti. — A vskutku někdy nápadně rychle vyslyší Pán mou prosbu.“

2. „Teprve potom, až se věnujeme duším, pečujeme o ně, pochopíme, jak mnozí kněží jsou plni úzkosti o duše, kterým již nemohou pomoci proto, že ony duše odmítají veškeru pomoc, péči o sebe i milost. Spasitel ví, jak těž-

ké hodiny musela jsem i já přestáti. Ale i v nejzoufalejších případech Maria způsobila často div milostí.“

3. „V jisté studentské Mariánské družině získal jsem několik sodálů pro zvláštní kroužek. Pomalu zasvětil jsem je do účinné, velké idee — tak pojmám totiž malé tajemství — a pozoroval jsem, jak jednotlivci pak mnohem podnikavěji a horlivěji se věnovali všem úkolům apoštolátu. Měli potom jemné pochopení pro vše, co se týkalo zájmů Ježíšových. Nedávno slyšel jeden z nich na přednášce nějaký výpad proti katolické církvi. Jeho tajemství, které mně byl svěřil: „Veškerá má síla pro církev v laickém apoštolátě“, ho pobádalo, všecko podniknout, aby řečník odvolal onu urážku. A tak se i stalo. Když mně to pak můj spolupracovník vyprávěl,

stiskl jsem mu s vděčnou láskou ruku a v duši jsem si přál, aby takových laických apoštolů bylo více!"

Toť zpráva jednoho gymnasisty.

*

„Malé tajemství“ vniklo zatím (přeloženo do osmi jazyků) i do jiných dílů světa, kde též naplnilo radostí duše, zejména na ostrově malomocných, jak mi sdělil jistý misionář.

*

Tato svědectví duší, v nichž láska ke Spasiteli a apoštolský duch se tak nádherně pojily, mluví výmluvnou řečí. Možná, že vzbudí také v jiných svatého ducha apoštolského — —.

Netřeba přidávati něco k řečenému. Velké myšlenky pracují samy. Musí jen býti pro ně získán větší počet snaživých duší.

V tomto celém hnutí možno s jistotou tvrditi jedno: Kdo pochopil ideu malého tajemství, položil základ k bohatému vnitřnímu životu, k pokroku duše, k praktickému a zároveň vyspělému křesťanství.

A potom se musí vyjasniti v naší temné době, když vnitřní život bude opět ve vážnosti... vnitřní život hluboký... Bohu posvěcený...; neboť ten je tím nejvzácnějším, co máme na zemi.

OBSAH

Předmluva ke XIV. vydání	
původnímu	3
Potřeba srdce	6
I. Ve třídě nejnižší	10
II. Ve vyšší třídě	18
III. Galerie duší	24
IV. Škola duší obětovaných	32
V. Zcela mariánský, zcela eucharistický	41
VI. Duchovní jásot	49
VII. Nový život a apoštolát	53

P. Cassian Karg O. M. Cap.

MALÉ TAJEMSTVÍ

Přeložily a vydaly sestry

dominikánky

v Olomouci-Řepčíně.

Vytiskly

Lidové závody

tiskařské a nakladatelské,

spol. s ruč. obmez. v Olomouci.

L. P. 1947.